

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет психології
Кафедра педагогіки

**КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД
В ОСВІТІ ТА ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

Матеріали
Всеукраїнської науково-методичної конференції
(19-20 квітня 2018 р.)

Харків
2018

Затверджено до друку рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (Протокол № 4 від 27 березня 2018 р.)

Конференція зареєстрована в УкрІНТЕІ МОН України (Посвідчення № 01 від 04.01.2018 р.)

Редакційна колегія:

Крейдун Н. П., кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету психології ХНУ імені В. Н. Каразіна

Жукова О. А., кандидат педагогічних наук, доцент, в. о. зав. кафедри педагогіки факультету психології ХНУ імені В. Н. Каразіна

Пасинок В. Г., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету іноземних мов академік Академії наук вищої освіти України, головний редактор фахового видання «Наукові записки кафедри педагогіки» ХНУ імені В. Н. Каразіна

Іваненко Л. О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, начальник Управління якості освіти ХНУ імені В. Н. Каразіна

Комишан А. І., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри педагогіки ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Яворовська Л. М., кандидат психологічних наук, доцент, заступник декана факультету психології з наукової роботи ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Адреса редакційної колегії: 61022, Харків, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, факультет психології, кафедра педагогіки, к. 612
e-mail: kaf_ped@i.ua

Манойло І.С., Харків, Україна.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ
ВЧИТЕЛІВ 120

Маракушин А.І., Харків, Україна

ПОБУДОВА НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ НА ОСНОВІ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ 124

Марченко О. Г., Харків, Україна

ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ В
ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВВНЗ 127

Медвідь Ю.І., Харків, Україна

Водчиць О.Г., Київ, Україна

Медвідь М.М., Харків, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ ДО СЛУЖБОВО-
БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 130

Мозгова Т.П., Лещина І.В., Федорченко С.В., Харків, Україна

РОЗЛАДИ ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКІВ: СУЧАСНА ПРОБЛЕМА ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РІШЕННЯ..... 133

Вороніна В.А., Наливайко О. О., Харків, Україна

ГЕНЕЗА ПОНЯТТЯ «МОВНА КАРТИНА СВІТУ» 136

Овсяннікова Г. В., Харків, Україна

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ 139

Оленчук О.В., Харків, Україна

ПІДГОТОВКА КОМПЕТЕНТНИХ, ПРОФЕСІЙНИХ,
КВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ «МЕДИЧНА
ОПТИКА» 142

УДК 616.89-008.48-053.6-071.2

Мозгова Т.П., Лещина І.В., Федорченко С.В., Харків, Україна

РОЗЛАДИ ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКІВ: СУЧАСНА ПРОБЛЕМА ТА ПЕРСПЕКТИВИ РІШЕННЯ

Вступ. Одна з основних проблем сучасної медицини є формування гіперкінетичних розладів і розладів поведінки у підлітків, тому питання, щодо їх діагностики та корекції до сьогодення часу залишаються актуальними для нашої країни.

Розлади поведінки у підлітків являють собою мультифакторну проблему, яка об'єднує медицину й суспільство та включає службу охорони здоров'я та соціального захисту, систему освіти, сім'ю, правоохоронні органи. Існуюча міждисциплінарність створює складні умови для системи контролю з формування розладів поведінки та своєчасної їх корекції [1,2].

Мета дослідження. Оптимізація медико-педагогічної корекції розладів поведінки у підлітків.

Контингенти та методи дослідження. Згідно Закону про психіатричну допомогу і Міжнародної конвенції з біоетики було обстежено 202 підлітка, що знаходилися в стаціонарі психіатричної лікарні з діагнозом гіперкінетичний розлад поведінки і розлад соціальної поведінки. Діагноз був верифікований відповідно до чинного клінічного протоколу.

Проведення дослідження було спрямоване на виявлення чинників, які формують розлади поведінки у підлітків. У структурі мультимодального дослідження був використаний комплекс методів, що включають вивчення медичних, середовищних, генотипових й психологічних факторів.

Результати та обговорення. У процесі дослідження в структурі психічних і поведінкових розладів у обстежених підлітків виявлено шість кластерів, які грають роль у формуванні розладів поведінки: соціальний, медичний, що включає психопатологічний розлад, порушення фізичного та статевого розвитку, порушення функціонування вегетативної нервової системи, нейрофізіологічні та нейропсихологічні зміни та генотипові властивості.

У даной роботі мова піде про середовищний, тобто сімейний чинник, тому що згідно існуючих парадигм сімейна система як структура є найбільш коректируемой [3]. Слід зазначити, що у обстежених підлітків виявлено несприятливий варіант сімейного анамнезу: серед них було багато сиріт; підлітків, позбавлених батьківського піклування; сімей, в яких батьки зловживають психоактивними речовинами, позбавлені батьківських прав і відбувають покарання в місцях позбавлення волі. Серед батьків підлітків відзначався високий рівень смертності внаслідок алкоголізації, травматизму, нещасних випадків, суїцидальних дій і кримінальних ексцесів. Крім того, має значення якість сімейних відносин і виявлена холодна формальність, принцип «подвійних стандартів», коли батьки порушували норми моралі та соціальні настанови, відсутність справедливості до підлітка та інших членів родини формували негативний приклад родини та сприяли відходам підлітків з сім'ї на вулицю, де вони примикали до неформальних і кримінальних угруповань. Слід зазначити, що з цього моменту повернути підлітка назад в сім'ю практично неможливо, а відхілення поведінки можуть тільки розростатися.

Таким чином, у формуванні розладів поведінки має значення не стільки склад родини, скільки її «модель». Корекційним варіантом поведінки підлітка на доклінічному етапі може бути «посередник» у вигляді вчителя школи з довірчим ставленням, тренер спортивної секції, керівник театральної студії або кружка, сверсники з позитивними моральними настановами і хорошою успішністю. Обов'язкове врахування інтересів і здібностей підлітка.

Бібліографія

- A. Mhalla. Screens and ADHD: Study on high school Tunisian students / A. Mhalla, A. Dkhil, M. Gharmoul, W. Souii, A. Guedria, N. Gaddour, L. Gaha // European psychiatry. The journal of the European psychiatric association. Abstracts of the 26th European Congress of Psychiatry, Nice, France, 3-6 March 2018. – Vol. 48. – Page S. 194.

2. Мозгова Т.П. Гіперкінетичні розлади та розлади поведінки у підлітків (патогенез, клініка, корекція, профілактика): автореферат дис... докт. мед. наук / Т.П. Мозгова – Х., 2008. – 32 с.
3. Мозговая Т.П. «Проблемные» школьники: дефиниция клинической и социально-биологической парадигм / Мозговая Т.П., Лещина И.В., Федорченко С.В. // Материалы III всероссийской научно-практической конференции с международным участием «Психология здоровья и болезни: клинико-психологический подход». – Курск: КГМУ, 2014, С. 159-162.